

Tytuł: **Ryzyko ubóstwa osób starszych**

Autorzy: Grażyna Bukowska, Grzegorz Kula, Leszek Morawski

Wydawnictwo: CeDeWu.pl

Rok wydania: **2011**

Opis:

Ludność w Polsce starzeje się. Jednocześnie w czasie procesu transformacji zakres ochrony ekonomicznej, jaką społeczeństwo poprzez szeroko rozumiane instytucje państwowe zapewnia swoim członkom, uległ znaczącemu zmniejszeniu. W połączeniu z trudnymi warunkami ekonomicznymi, których efektem jest zmniejszenie wpływów z podatków oraz rosnąca liczba osób potrzebujących pomocy, zagrożona jest realizacja podstawowej funkcji systemu ubezpieczeń społecznych, czyli zapewnienie adekwatnych środków do życia dla osób starszych.

Książka analizuje poziom zagrożenia tych osób ryzykiem ubóstwa. Badano przy tym nie tylko bezpośrednie ryzyko ubóstwa, wywołane niskimi dochodami bądź brakiem możliwości zarobkowania, ale również ryzyko pierwotne, którego część nie jest zwykle bezpośrednio związana z sytuacją ekonomiczną, jednak również niesie ze sobą znaczące skutki ekonomiczne.

Spis treści:

Wstęp - Grzegorz Kula 7

Ryzyko ekonomiczne zagrażające osobom starszym 8

Sytuacja demograficzna 9

Struktura książki 12

Bibliografia 13

Rozdział 1

System emerytalny i ochrona przed ubóstwem - Grzegorz Kula 15

1.1. Zasady ustalania wysokości świadczenia w starym systemie 16

1.2. Stopy zastąpienia w starym systemie 17

1.3. Wcześniejsze emerytury 20

1.4. Zasady ustalania wysokości świadczenia w nowym systemie 21

1.5. Stopy zastąpienia w nowym systemie 24

1.6. Minimalna emerytura 26

1.7. Pomoc społeczna 28

1.8. Bezrobocie i ochrona zatrudnienia 29

1.9. KRUS 32

Bibliografia 33

Rozdział 2

Sytuacja dochodowa osób starszych - Grażyna Bukowska 35

2.1. Dochody rozporządzalne gospodarstw domowych 35

2.2. Ubóstwo gospodarstw domowych 40

2.3. Wydatki gospodarstw domowych 47

2.4. Sytuacja mieszkaniowa gospodarstw domowych 52

2.5. Wyposażenie gospodarstw w dobra trwałego użytku 54

2.6. Ocena jakości życia 56

Bibliografia 58

Aneks 59

Rozdział 3

Aktywność zawodowa osób starszych - Grażyna Bukowska 63

3.1. Poziom wykształcenia osób starszych 67

3.2. Wpływ świadczeń społecznych na podaż pracy 69

3.3. Plany emerytalne osób starszych 73

3.4. Pracodawcy i sytuacja na rynku pracy 74

Bibliografia 76

Aneks 77

Rozdział 4

Stan zdrowia i ryzyko obniżenia poziomu dochodu - Grażyna Bukowska 79

4.1. Stan zdrowia osób starszych 80

4.2. Niepełnosprawność osób starszych 86

4.3. Ocena stanu zdrowia a dostęp do usług służby zdrowia 92

Bibliografia 95

Aneks 96

Rozdział 5

Sytuacja rodzinna - Grzegorz Kula 97

5.1. Rola rodziny w życiu osób starszych 98

5.2. Struktura gospodarstw domowych i stosunki rodzinne 99

5.3. Ryzyko ubóstwa osób starszych w zależności od sytuacji rodzinnej 103

5.4. Transfery 108

5.5. Koszt opieki zdrowotnej 112

Bibliografia 116

Rozdział 6

Niepewność instytucjonalna - Grzegorz Kula 119

6.1. Niepewność instytucjonalna w literaturze 120

6.2. Niestabilność systemu emerytalnego w Polsce 121

6.3. Efekty niepewności instytucjonalnej 124

6.4. Ryzyko wynikające z niepewności instytucjonalnej 129

Bibliografia 133

Rozdział 7

Źródła dochodów i zamożność emerytów na tle innych grup wiekowych - Leszek Morawski 135

7.1. Indywidualne źródła dochodów osób starszych 138

7.2. Zamożność osób starszych 148

7.3. Względna zamożność osób starszych w latach 1998-2008 150

7.4. Zagrożenie ubóstwem osób starszych a rodzaj rodziny 154

7.5. Subiektywne oceny sytuacji materialnej 156

Bibliografia 161

Aneks 162

Podsumowanie - Grzegorz Kula 167

